

канѣтъ, се отличаваа външественниятъ и независимиятъ народъ въ Родопскитѣ планини, когато Херодотъ нарича Сатри (албански сатъръ—мечъ) а Тукидидъ Диѣ меченосци (*Μαχίροφάροι*). Въ най-високитѣ планини тѣ сѣ имали храмъ на бога Диониза, гдѣто имало и жрѣци на Сатритѣ тѣй нарѣчени Бесси и пророчица като въ Делфи. Въ албанскій языкъ бесси-а означава вѣра, вѣрность и тѣй се обясняватъ народността и названието на тѣзи жрѣци. Името на Бесси-жрѣци послѣ било прѣнесено на цѣлниятъ народъ на Сатритѣ. Бесситѣ до най-късно отъ всичкитѣ Тракийци се запазили. Тѣ сѣществували още въ Траяновитѣ времена; отъ това време има единъ надписъ на грѣцки и латински намѣренъ единъ часъ на западъ отъ Татаръ-Пазарджикъ; въ този надписъ се спо-мѣнуватъ *Vsesi* (грѣцки *Βίττοι*). Въ IV вѣкъ епископѣтъ Никита Ремесиянскій (отъ Ремесия, сега Бѣла Паланка между Пиротъ и Нишъ) имъ проповѣдвалъ евангелието и въ V вѣкъ, когато другитѣ племена повечето били романи-зирани, Бесситѣ извършвали богослужението по народ-ниятъ си языкъ. Още въ Юстиниановитѣ врѣмена Бесси-тѣ покрай германскитѣ и Мало-азиатскитѣ наемни войски сѣставлявали най-отбрана частъ на Византийската войска. Столицата имъ се казвала Бесса-пара, т. е. градѣтъ на Бесситѣ който занимавалъ мѣстото на днешний Баткунъ на югъ отъ Т. Пазарджикъ*).

Освѣнъ война Бесситѣ се занимавали и съ рудокоп-ството. Рудитѣ добивали или отъ рѣчний пѣськъ или отъ земята. „Подкопи на Бесситѣ“ (*cuniculi more Bessorum*) наричали Римлянитѣ единъ особенъ видъ обсаждане. Слѣди отъ Бессийскитѣ рудници се виждатъ още днесъ въ Родопитѣ, Рила Пл. и Срѣдна Гора. Желѣзни рудни-ци имало около Неврокопъ, Бѣлово и мѣдни около Пе-щера. Магнитно желѣзо се измива въ Елмидере и подъ Рила Пл. при Самоковъ; въ това мѣсто желѣзарската ин-

*) Сравни Иречекъ История Болгаръ Одеса 1878 и Славейковъ П. Р. Наука II кн. 4. 373—379 Нѣщо за Виссапара.